

ACTIVITEITEN BIJ: Vijf vriendjes

Auteur & illustrator:	Quentin Blake
ISBN:	978 90 453 1710 6
Uitgeverij:	BBNC Uitgevers BV
Categorie:	Prentenboek, vanaf 3 jaar

Door het lezen van dit verhaal maken jonge kinderen kennis met vijf vriendjes die ieder bijzondere eigenschappen hebben. Dit boek biedt veel aanknopingspunten om met kinderen te praten over de specifieke eigenschappen van de vriendjes, over je eigen kwaliteiten, liefhebberijen en beperkingen, maar bovenal over de subtiele boodschap dat de wereld mooier wordt als we ons richten op wat we wel kunnen, en niet op wat we niet kunnen.

Vanwege de gedetailleerde illustraties, leent het boek zich het best om voor te lezen in kleine groepjes.

Taalontwikkeling 3-6 jaar

Naarmate kinderen ouder worden, verkennen zij, net zoals de vijf vriendjes, steeds meer situaties buiten hun vertrouwde omgeving. Ze gaan naar de kinderopvang of de basisschool, waar over allerlei thema's wordt gesproken. Door het (voor)lezen van verhalen wordt hun belevingswereld groter en leren ze nieuwe woorden.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Door hun spel met anderen, worden kinderen zich bewust van zichzelf en ontdekken zij verschillen en overeenkomsten met groepsgenootjes. Denk aan lichaamskenmerken, karaktereigenschappen, voorkeuren/afkeuren, afkomst, tradities of talenten en beperkingen.

Dit verhaal kan een inleiding vormen om hierover met kinderen in gesprek te gaan. Vraag de kinderen: Waar ben je heel goed in? Benadruk de kwaliteiten van ieder kind.

Denk hierbij aan sociale vaardigheden zoals een ander helpen, opkomen voor jezelf, maar ook aan dingen als zelfstandig aankleden, een puzzel maken, toren bouwen, enzovoort.

Het thema 'vriendschap' speelt een belangrijke rol. Ga na welke vriendschappen er in de groep zijn en vraag de kinderen wat dat voor hen betekent. Stel vragen als:

Met wie speel je graag en waarom? Wat is fijn om samen met je vriendjes of vriendinnetjes te doen? Wat doe je als jouw vriendje geplaagd wordt of zich bezeerd heeft? Hoe los je een ruzie op?

Introductie van het boek

Bekijk de kaft en lees de titel voor. Fantaseer met de kinderen over de voorplaat. Wat is er te zien?

Waar denk je dat de bus naartoe gaat? Geef kinderen de ruimte om hun eigen verhaal te verzinnen. Vraag naar hun eigen ervaringen of eventuele uitstapjes die met de groep zijn gemaakt. Wie gingen er mee? Waar naartoe? Bekijk foto's die de kinderen daarvan hebben meegebracht. Of: Met wie zou je graag samen in een bus ergens naartoe gaan? Breng zo ter sprake wat ervoor nodig is om het samen fijn te hebben. Wil iedereen naar dezelfde bestemming? Hoe besluit je dat (bv meeste stemmen gelden / aftelversje 'lene miene mutten is de baas')? Wat neem je mee voor onderweg?

Bekijk met de kinderen de personages op de titelpagina. Zijn het jongens/meisjes? Hoe zien ze eruit?

Voorlezen

Wijs de vriendjes aan en noem de namen. Lees de letterlijke tekst van het verhaal voor en wijs op pagina's waar veel stukjes tekst staan, het bijbehorende plaatje aan.

Herhaald voorlezen

Lees het verhaal nogmaals voor en bespreek de inhoud.

Stel vragen en moedig de kinderen aan om te reageren. Wat konden Simona en Mario allemaal ontillen?

Praat over zintuigen, je lichaam en de functie daarvan. Wat kunnen jullie heel goed (rennen, dansen, zingen, schommelen, enz.)? Hoe zal het zijn als je lichaam niet goed werkt? Hoe moet je een puzzel maken als je niet goed ziet?

Wellicht weten de kinderen voorbeelden te noemen van mensen in hun omgeving die hulpmiddelen gebruiken om te kunnen horen, zien, praten of lopen. Sluit aan op wat kinderen al weten over het onderwerp en reageer op hun inbreng. Meester Kees viel flauw. Wat gebeurde er precies? Bekijk de platen nog eens en praat na over het verhaal.

Woorden en begrippen

In het verhaal staan woorden die misschien onbekend zijn voor de kinderen. Vaak wordt de betekenis duidelijk in de context van het verhaal of door de illustraties. Soms is het nodig om woorden toe te lichten. Maak er bijvoorbeeld een paar andere zinnen mee of geef voorbeelden: 'De reddingshelikopter komt iemand redden. Met een lang touw takelen ze de vriendjes en de rolstoel naar binnen'. Laat de kinderen meedenken over de betekenis van een woord door middel van vragen: Wanneer is iemand of iets 'fantastisch'?

Laat plaatjes zien op het digibord, pak er voorwerpen bij of boots handelingen na als het om werkwoorden gaat. Bijvoorbeeld 'optillen': laat de kinderen verschillende voorwerpen optillen.

Taalactiviteiten

Bespreek in een klein groepje wat op de illustraties te zien is en stel er vragen over. Wat is een standbeeld? Staat er een standbeeld in de buurt? Vanaf welke plek kun je dat zien? Stel vragen die stimuleren tot nadenken:

Welke dingen kun je van veraf goed zien? Hoe komt dat?

Kringgesprek

Praat met de kinderen over vriendschap. Wat betekent dat? Wat heb je voor elkaar over? Wat kun je doen als je vriendje in het ziekenhuis ligt (een tekening maken/ op bezoek gaan/ bellen)?

Bespreek aan de hand van het verhaal hoe de vriendjes elkaar helpen en samenwerken. Zijn er nog andere manieren om elkaar te helpen? Hoe dan?

Doe spelletjes waarbij de kinderen leren samenwerken: (leerlijn samenwerken en samenspelen)

Verdeel de groep in tweetallen en geef ieder tweetal één ballon. Laat hen eerst experimenteren en ontdekken hoe je een ballon in de lucht kunt houden.

Wat kun je gebruiken om dingen die ver weg zijn beter te zien?

Schrijf de namen van de vijf vriendjes op en wijs op de beginletter. Wiens naam begint met dezelfde letter? Bedenk samen nog meer namen of woorden beginnend met die letter.

Geef daarna opdrachten:

- breng de ballon samen naar de overkant zonder hem met je handen aan te raken. Dus: klem de ballon tussen de buik, zij, rug.
- gooi de ballon in de lucht en laat de ander een hoepel plaatsen op de plek waar hij denkt dat de ballon op de grond valt.

Speel een tikspel, waarbij kinderen die vrij rondlopen de kinderen die al getikt zijn, moeten bevrijden.

Balspel voor samenwerking binnen de groep:

Een groepje kinderen houdt met elkaar een groot laken vast, aan de rand en de hoeken. Op het laken ligt een zachte bal. De kinderen laten de bal heen en weer over het laken rollen, maar de bal mag er niet vanaf vallen.

Tips voor kinderen die minder taalvaardig zijn

Blader met deze kinderen vooraf het boek door. Wijs de vriendjes in het boek aan en noem daarbij hun naam. Beeld begrippen als zien, horen, niezen, blaffen, een dutje doen uit en steek bij het woord fantastisch een duim op. Kijk blij bij het woord lievelingsbeleg, laat voorbeelden zien en maak een 'smul'gebaar.

Verzamel groene lappen stof en creëer daarmee een heuvelachtig landschap met ravijn en rivier op de verteltafel. Vertel het verhaal in eigen woorden terwijl de kinderen het met Duplo-poppetjes, een autobus en helikopter naspelen.

Aandacht voor beginnende gecijferdheid

Rekenen

De titel: 'Vijf vriendjes' nodigt uit om met de kinderen het getal 5 te verkennen.

Vraag hen in groepjes van vijf te gaan staan, laat hen 5 namen van vriendjes (of klasgenootjes) noemen, laat 5 kinderen in de bus stappen...

Tellen in de huishoek

Zet 5 poppen bij elkaar en geef de opdracht om voor hen de tafel te dekken: pak 5 borden, 5 lepels, 5 bekens, enzovoort. Laat het getalsymbool op allerlei manieren aan de orde komen.

Meten

In de tekst staat: 'Ankie kon, vanaf tien kilometer ver, een musje op een standbeeld zien zitten'. Weten de kinderen ongeveer hoever dat is? Geef voorbeelden van verschillende afstanden. Zet bijvoorbeeld een grote stap van een meter. Laat de kinderen tijdens een overloopspel ervaren wat een korte en lange afstand is. Wie woont er ver van school en wie dichtbij? Noem iets dat ongeveer een kilometer ver is (1000 van die grote stappen!) en een plaats met een afstand van tien kilometer. Denk je dat Ankie echt het musje kon zien?

Kofferspel

We gaan op stap. Leg een paar tassen of koffers klaar. De kinderen zoeken voorwerpen die ze willen meenemen en vullen de tassen of koffers daarmee. Daarna vergelijken zij het gewicht. Stimuleer dat de kinderen rekentaal gebruiken (begrippen *licht*, *zwaar*, *zwaarder*, dit weegt *meer/minder/evenveel*). Gebruik eventueel een weegschaal om dingen te wegen en laat de kinderen het verschil ervaren tussen het dragen van een rugzak en een koffer.

Onderzoeken, experimenteren en bewegen

Laat de kinderen in een ontdekhoek ervaren wat ze vanaf welke afstand kunnen zien. Leg een vergrootglas en een verrekijker neer waarmee ze kunnen experimenteren. Zorg ook voor een zonnebril, oude leesbril, blinddoek en gekleurde cellophaan-papierjes.

Praat met de kinderen over het oplossen van een probleem. Wat hebben de vriendjes gedaan toen Meester Kees flauwviel? Wat hadden ze nog meer kunnen doen? Bespreek hoe dat in de groep gaat. Wat doe je als iemand valt tijdens het buitenspelen?

Muzikale vorming

Zingen

Zing liedjes die bij het verhaal passen, bijvoorbeeld:

- 'De wielen van de bus' (bron onbekend)
- 'Door de straat rijdt een autobus' en 'Au au, dokter komt u gauw?' uit: Alle liedjes met een hoepeltje erom (Van Holkema en Warendorf)
- 'Helikopter'

Helikopter:

www.youtube.com/watch?v=-Q4p9HlOKH8

Knutselen - bevorderen persoonlijke competenties

Een bus of helikopter maken

Geef de kinderen een ruime hoeveelheid kosteloos materiaal, bestaande uit dozen in verschillende maten en ronde voorwerpen zoals lege closetrollen, dopjes, deksels.

Hiervan maken de kinderen naar eigen inzicht een bus of reddingshelikopter.

Ouderbetrokkenheid

Vraag aan de ouders of zij hun kind een foto willen meegeven van een bijzonder uitstapje. Zet een coöperatieve werkvorm in, waarbij de kinderen steeds aan een maatje gekoppeld worden en hun belevenis bij de foto vertellen.

Binnen- en buitenspel

Spel: 'Ik ga op stap en neem mee...'

Leg allerlei voorwerpen klaar die geschikt zijn om mee te nemen bij een uitstapje. Let bij het kiezen van de spullen op de veiligheid en zorg dat dingen stapelbaar zijn. Een kind start met het optillen van bijvoorbeeld een lege schoendoos. Het volgende kind zet daar iets bovenop, evenals het daarna volgende kind. Het wordt steeds moeilijker om het op te tillen. Waardoor komt dat? Daag de kinderen uit om zoveel mogelijk in een keer op te tillen en sta toe dat ze daarbij hulp van anderen vragen. Kunnen de kinderen zo'n stapel spullen ook verplaatsen? Laat een groepje de spullen zo efficiënt mogelijk naar een andere plek in het lokaal brengen.

Op stap met de bus

Zet alle stoelen twee aan twee naast elkaar en maak een bus.

Schrijf: 'Bushalte' op een stuk karton en plak dat aan een honkpaal.

Kies een chauffeur (meester Kees). Waar gaan ze naartoe? Eerst staan de kinderen bij de bushalte. Daar stopt de bus. Ieder kind stapt op een speciale manier in: lopend met een zware koffer, een aapje op de schouder, een huilende baby in de armen, luid hoestend, zingend, lachend of moppend. Als ze allemaal zijn ingestapt, doen ze na wat meester Kees doet. Een scherpe bocht naar links, over een hobbelige weg, door een tunnel (ogen dicht), remmen....!! Onderweg wordt er natuurlijk ook vrolijk gezongen.

Rustmomenten / Emotionele veiligheid

Speel met de groep situaties na die in het verhaal voorkomen: ga picknicken in de natuur en nuttig daar de dagelijkse pauzehapjes en drankjes. Luister liggend in het gras naar geluiden. Kijk in de lucht naar de wolken, de vogels en sporen van vliegtuigen.... of helikopters.

Laat de kinderen tijdens het eten en drinken met al hun zintuigen waarnemen hoe iets eruit ziet, ruikt, voelt, smaakt en welk geluid het maakt als je erop kauwt, het snijdt of breekt.

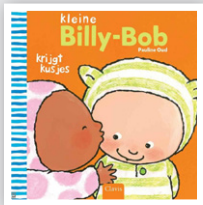
De wielen van de bus:

www.youtube.com/watch?v=cWHc_GoCO-g

Boektitels die aansluiten op het thema

Billy-Bob krijgt kusjes (0-4)
Pauline Oud
 Clavis

Zoevende zebra
Jenni Desmond
 Lemniscaat

Ik hoef geen bril
Eric Barclay
 Gottmer

Super vrienden
Fiona Rempt
Noëlle Smit
 Gottmer

Monstertje wil een vriend
Herke Sanders
Dick Rink
 Levendig Uitgever

Wat zeg je?
Stefan Boonen
Pauline Oud
 Clavis informatief
(Bij-de-handreeks)

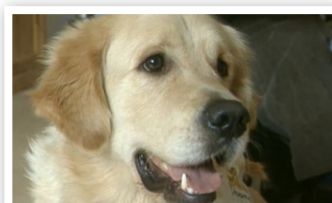

'Liever dan lief'
Een sprookje in het land van Down
Moniek Peek
Bente Jonker
 De Vier Windstreken

Video's die aansluiten op het thema

Hulphond
Wat doet een hulphond?

www.schooltv.nl/video/hulphond-wat-doet-een-hulphond

Koekeloere
Ik kan alles!

www.schooltv.nl/video/koekeloere-ik-kan-alles